

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXV. évfolyam, 2018/4. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Veres Agota. Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán

Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Veres Agota, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó;
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz: 1295 Peldányszám: 7000.

Levellezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

IRKA

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXV рік видання, 2018/4

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Єва
Графіка: Вереш Агота. Верстка: Фабіан Золтан

Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Вереш Агота, Ешпан Маргарита
Реєстраційне свідоцтво: 3T N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович.
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178
Зам.: 1295 Тираж: 7000.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольга Кобилянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством

Irka
2018/4

Varga Vanessza, Harangláb

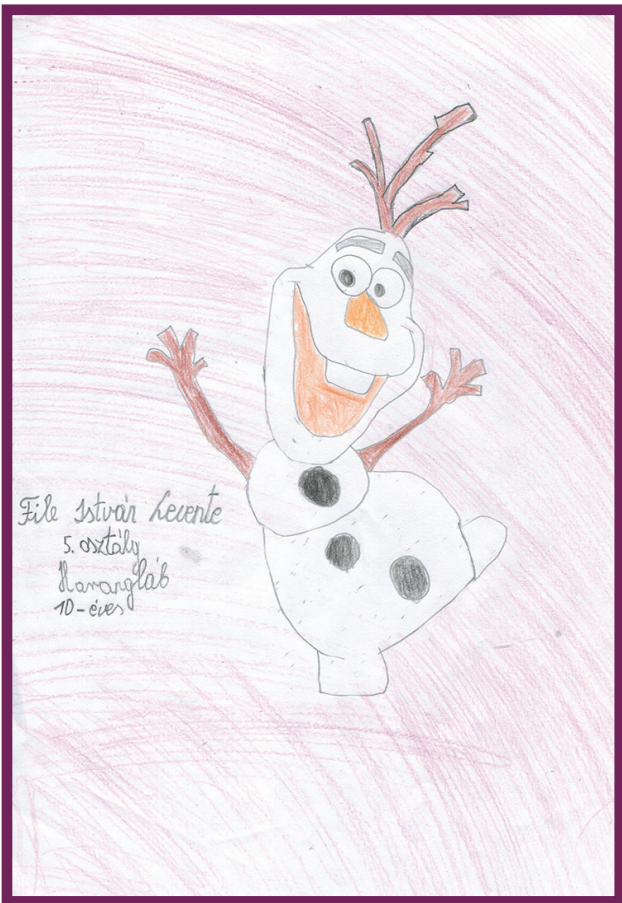
Varga Alex, Harangláb

Demeter Csenge-Gabriella, Harangláb

Tuba Barbara, Harangláb

File István Levente, Harangláb

Halász Flóra, Harangláb

Gerzsenyi Jázmin, Harangláb

Kedves Irka-olvasók!

Amit most a kezetekben tartotok, nemcsak az *Irka* téli példánya, hanem az *Irka* 25. téli száma! Bizony, 25 éve már annak, hogy az első lapszám napvilágot látott. Az *Irka* történetének eddig eltelt 25 éve alatt több száz mesével, verssel, találós kérdések, rejtvények sokaságával lopta be magát a gyerekszívekbe. Számos bátor író- és költőpalánta mutatta meg saját meséit, verseit is az olvasóknak, számunkra pedig nagy büszkeség, hogy mi közöl-

hettük le elsőként írásaikat. Az első olvasók ma már felnőttek, és sokan közülük gyermekeikkel együtt lapozgatják az *Irka* oldalait.

Reméljük, a mostani lapszámában is találtok kedvetekre valót, és 26. évében is jó barátai maradtok a most már negyedszázados *Irkának!*

Beköszöntő

Weinrauch Katalin

ADVENT AJÁNDÉKA

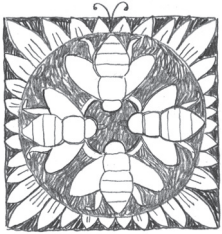
Fény surran a hóra,
győz a sötét felett,
megviselt arcokon
felragyog az ünnep.

Éjféλι harangszó
ablakunkon kopog,
nevetnek az égen
szikrázó csillagok.

Csapást vág a léptem
tisztá fehér gyolcson,
beteljesült advent:
itt az új Karácsony.

Megfürdetem lelkem
csillagok fényében,
advent ajándékát,
a kis Jézust hiszem.

Döngicselő

Sarkady Sándor

HÓEMBER

Szikrázik a hótenger,
elkészült a hóember!
Hótenger, hótenger –
répaorrú hóember!

Seprűnyél a kezében,
vaskalap a fejébe!
Hótenger, hótenger –
répaorrú hóember!

Zelk Zoltán

TÉLI FÁK

Nem fáztok, ti téli fák,
mikor meztelen az ág?
Eldobtátok a nyári zöld
s az őszi aranyruhát.

Ejnye, ejnye, téli fák,
ez aztán a furcsaság:
hideg télben levetkőztök,
nyáron viseltek ruhát!

Kányádi Sándor

FÜLIG KUCSMA

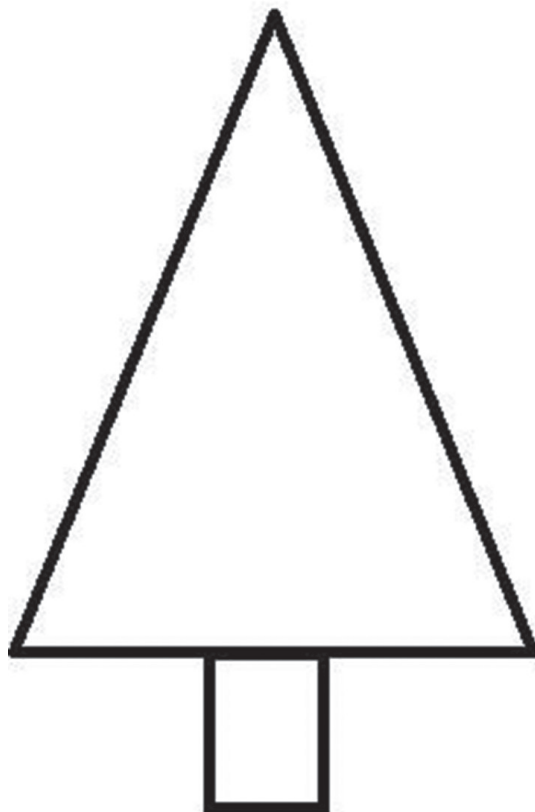
Fülig kucsma, gyapjúkendő,
Ideért az új esztendő.
A csizmáján csengő patkó,
A subáján araszos hó.
Hú, de jó, az a jó,
Hogyha térdig ér a hó!
De azért, hogy meg ne fagyjon,
Ki teheti, ajtót nyisson,
Engedje be, bebebe,
Ide a jó melegbe!
Hú, de jó, az a jó,
Hogyha térdig ér a hó!

KARÁCSONYFADÍSZ ILLATOS FŰSZEREKBŐL

Hozzávalók: sablon, kartonpapír, PVA-ragasztó, olló, szemes kávé, csillagánizs, szegfűszeg, kötözőspárga, arany színű spray-festék.

Elkészítés: kartonból kivágjuk a sablon alapján a fenyőformát, bekenjük ragasztóval, és a kép alapján felrakjuk az előzőleg befestett arany színű kávészemeket, majd a barna kávészemeket is. A csúcsára ragasztunk egy ánizscsillagot, de lehet szegfűszeggel is díszíteni. Körben a karácsonyfára kötözőspárgát ragasztunk, amivel a szárát is betekerjük. A csillagánizsra cernát köthetünk, ezzel akaszthatjuk a karácsonyfánkra az illatos díszet, de lehet az ünnepi ajándékok díszítőeleme is. Jó munkát!

KARÁCSONYFADÍSZ: SZÍNES GÖMB

Hozzávalók: színes papír, olló, ragasztó, színes fonal.

Elkészítés: kivágjuk a sablon alapján a köröskéket, behajtjuk a széleket a szaggatott vonalak mentén, és összeragasztjuk őket. Összesen harminc darab körre van szükség. Ha fehér papírból készítjük, lehet festeni vagy rajzzal díszíteni. Jó munkát!

Bócai-Soós Judit

BÁRÁNYSZÁMOLGATÓ

(altató ciklus)

Egy

Nézd csak! A Nap lemegy.
Aludni indul csendesen,
és az éj csillagos
paplant borít ránk kedvesen.
Az álom útra kél,
s báránycák hátán közeleg.
Ó! Mindjárt ideér!
Gyere, együtt számoljuk meg,
hány birka szökken át
az ágyikód fölött, amíg
az álom rád talál,
elér a párnáid között.
Hopp! Már is itt van egy!

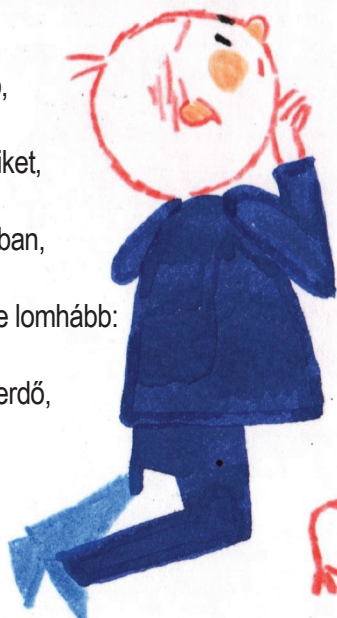
Három

Álom röppen pillészárnyon,
szél dalára tánkra perdül,
körbefordul, beleszédül.
Felszalad a csillagokhoz,
hajnalunkra harmatot hoz.
Visszatér a Földre lágyan,
s elszunnyadunk mindahányan,
míg az álmunk éjfél tájon
tovalibeg pillészárnyon,
angyalszárnyon.

Kettő

Zúg, susog az őszi erdő,
szél játszik a fákkal,
megcsiklandja mindegyiket,
aztán tovaszárnyal.
Árnyék szalad a nyomában,
földig ér a lába,
egyre hosszabb, s egyre lomhább:
ráhasal a tájra.
Halkan hortyog már az erdő,
alszik minden fája,
későre jár, kisbarátom,
bújj te is az ágyba!

Négy

Csitt!
Egy légy
zűmmög itt.
Hess, te beste!
Ne zavarj!
Álommanót várunk mára,
éjszakára, szuszókára.
Zizzenj odébb egy kicsit!

Öt

A Hold ásít a háztetők fölött,
s felrázza angyalsóhajjal tömött
párnáit, míg az ablakok mögött
kisgyermekek szunnyadnak csendesen,
és édes álmukat a végtelen
sok csillag közt megőrzi szüntelen
szeretve drága jó anyánk, a Föld.

Hat

Ágyadnál kismanó matat,
ki arra vár, hogy szundikálj,
mert akkor ő apró szitát ragad,
és varázssporral hinti álmodat.

Hét

Pirosuló köntösét
már felvette a Nap,
s szemét dörzsölgetve
az ég alján halad
csillagútja mentén
vetett ágya felé,
aludni tér mindjárt –
vágjunk gyorsan elé!
Lessünk be álmába,
vidítsuk fel éjét,
hogy holnap derűsen
szórja ránk a fényét!
Aludjunk el vele,
nehogy lemaradjunk,
ökelme álmából
semmit ki ne hagyjunk!

Nyolc

Kicsi virgonc,
fűrge ifjonc,
zsupsz az ágyba,
álmvárba,
indulás a
tollasbálba!
Dunnád alatt
mese terem,
én is alszom,
aludj velem!
Versenyezzünk
mindahányan,
csukott szemmel,
pizsamában:
aki előbb
elszundikál,
az lesz ma az
álmokirály.

Kilenc

Ha este csendesen pihensz,
az ablakon benéz a Hold,
s a paplanod alá belop
szép pillekönyű álmokat,
szivárványos világokat,
melyekben bármit megtehetsz,
király vagy hercegnő lehetsz,
csakis tiéd a főszerep.
A Hold mesével hinti meg
varázslatos kis ágyadat,
és ébren őrzi álmodat,
amíg pihensz.
Siess!

PÁRKERESŐ

A Mikulás sok ajándékot hozott a gyerekeknek, ám vannak közöttük egyformák is. Megtalálod őket? Hány egyforma ajándék van a képen? Színezd ki őket!

Visszajött a répa

(Kínai népmese)

Igen nagy hó esett, a völgyeket, a hegyeket mind magas hó takarta. A nyuszinak elfogyott az enivalója, útnak indult hát, hogy szerezzen valamit.

Egyszer csak boldogan kiáltott fel a nyuszi:

– Hohó! Két répát találtam!

Megette az egyik répát. Maradt még egy. Azt gondolta a nyuszi: „Nagy a hó, hideg az idő. A csacsi otthon van, bizonyára nincs mit ennie. Elviszem ezt a répát, hadd lakják jól!”

Szaladt a nyuszi a csacsi házához, hanem a csacsi nem volt otthon. Letette a répát, s otthagya a csacsi házában. Azért nem volt otthon a csacsi, mert ő is enivaló után járt. Talált is egy nagy, édes krumplit, örömmel hazavitte. Belépett a csacsi a házába, meglátta a répát, csodálkozott nagyon:

– Hát ez hogy került ide?

A csacsi megette az édes krumplit, aztán azt gondolta: „Nagy a hó, hideg az idő. A báránka otthon van, bizonyára nincs mit ennie. Elviszem neki ezt a répát, hadd lakják jól!”

Szaladt a csacsi a báránka házához, ha-

nem volt otthon a báránka, mert ő is enivaló után járt. Talált is egy káposztát, örömmel hazavitte. Belépett a báránka a házába, látta ám a répát, csodálkozott nagyon:

– Hogy került ez ide?

A báránka megette a káposztát, aztán azt gondolta: „Nagy a hó, hideg az idő. Az őzike otthon van, bizonyára nincs mit ennie. Elviszem neki ezt a répát, hadd lakják jól!”

Szaladt a báránka az őzike házához, hanem az őzike nem volt otthon. Letette a répát, s otthagya az őzike házában. Azért nem volt otthon az őzike, mert ő is enivaló után járt. Talált is egy karalábét, örömmel hazavitte. Belépett az őzike a házába, látta a répát, csodálkozott nagyon:

– Hát ez hogy került ide?

Az őzike megette a karalábét, aztán azt gondolta: „Nagy a hó, hideg az idő. A nyuszi otthon van, bizonyára nincs mit ennie. Elviszem neki ezt a répát, hadd lakják jól!”

Szaladt az őzike a nyuszi házához, hanem a nyuszi már jóllakott, és aludt édesen. Az őzike nem akarta felébreszteni a nyuszt, letette hát a répát, s otthagya. Felébredt a nyuszi, s nagyra nyitotta a szemét csodálkozásában:

– Ejnye, visszajött a répa! Nohát! – gondolkodott egy keveset a nyuszi, s hamar ki-

SZ

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Szombatnap vagy **nyugalom napja** (szombat). A *Tízparancsolat* negyedik parancsolata: „Emlékezzél meg a nyugalom napjáról és szenteld meg azt! Hat napon át dolgozz és végezd mindenféle munkádat. De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja... Mert hat nap alatt alkotta az Úr az eget, a földet, a tengert és mindazt, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta és megszentelte az Úr a nyugalom napját.” A héber „szombat” szó ezt jelenti: „megszünni” (a munkától), „megpihenni”. Ebből a szóból származik a „szombat” neve, s a zsidóknál ma is ez a nyugalom napja. A keresztény egyház ezt a napot az Úr feltámadásának emlékére a vasárnapra tette át. A farizeusok és írástudók, a törvény külsőségeinek őrei, nagyon szigorúan ügyeltek a szombati nyugalom megtartására. Még azt is előírták, hogy milyen messzire szabad elmenni hazulról szombaton, ezt nevezték „szombatnapj járóföld”-nek, s igen megbotránkoztak azon, hogy Jézus szombaton is gyógyított betegeket. Jézus azonban az Úr napjának megszentelését nem a semmittevésben, hanem Isten tiszteletében és az emberek iránti jótékony szeretet gyakorlásában látta.

Szórólapát. Hosszú favilla, amellyel a levegőbe szórták a gabonát, hogy a szél kifújja a pelyvát. Keresztelő János ezzel a képpel festi le, hogyan választja el Isten a jót a rossztól.

Szósztthenész. Zsinagógai előljáró volt Korinthusban, egyike azoknak, akik a megtért Kriszpuszhoz (szintén zsinagógai előljáró) csatlakoztak. Pál igehirdetésére nyilván ő is keresztény lett, mert amikor a zsidók azzal vádolták be Pált Galliónnál, Akhája helytartójánál, hogy a zsidó törvényektől eltérően csábítja Isten tiszteletére az embereket, s Gallió kiutasította őket, mondván, hogy e kérdés eldöntése nem rá tartozik, a zsidók csalódott dühükben Szósztthenészt kezdték ütlelni.

Szövetség. A *Bibliának* ez az egyik legfontosabb szava, az Isten és Izrael közötti különleges viszonyt jelenti. Isten részéről ígéret, hogy az ő Istenük lesz, a nép részéről fogadalom, hogy Isten népe lesznek. Ezt az Ábrahámval kötött szövetséget Isten többször is megújította, s valahányszor engedelmes volt Izrael a szövetség iránt, hatalmas erővel formálta életüket, engedetlenségük viszont újabb és újabb csapást hozott rájuk egészen az asszíriai és babiloni fogságig, majd Izrael önálló állami létének elvesztéséig. A szövetségi ígéretek végső beteljesítője Jézus Krisztus, ő jelenti Isten népe számára az új szövetséget. Most már az egyház az új Izrael. Jézus élete, megváltó kereszthalála és dicsőséges feltámadása által ez a szövetség még szorosabban kapcsolja az egyházat Istenhez, mint az Ábrahámval kötött szövetség, amely ennek az új szövetségnek csak ígérete és előképe volt.

Szövetség ládája. Izrael népe a Kánaán földje felé tett hosszú sivatagi úton egy szent ládát vitt magával. Akácfából készített gyönyörű nagy láda volt, amelyet arannyal borítottak be és aranyrudakon vittek. Benne volt a *Tízparancsolat* két kőtáblája. Ez a láda volt Isten jelenlétének a jele és az Ő kegyelmének a szimbóluma.

Szőlő. A szőlőtermesztés a zsidó nép egyik főfoglalkozása volt mind az Ó-, mind az Újszövetség korában. Az ültetés, a metszés és tisztogatás, a szüretelés, szőlőpréselés és a bor palackozása a falusi élet megszokott tevékenységei közé tartozott. Jézus öt példázata kapcsolatos a szőlőműveléssel és a borral. Önmagát az igazi szőlőtőhöz hasonlította, tanítványait pedig a szőlővesszőkhöz, amelyek csak akkor teremnek gyümölcsöt, ha őbenne maradnak, „mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek”.

Sztefanász. A korinthusi gyülekezet tagja, akit egész háznépével együtt Pál apostol térített és keresztelt meg. Buzgón szolgálta az evangéliumot, s látogatásával nagy örömet szerzett Pálnak Efezusban.

Szukkót. Az izraeliek első táborhelye az Egyiptomból való kivonulás után, valamint Gád törzsének egyik városa a Jordán völgyében.

Taddeus. A tizenkét tanítvány egyike. Máté és Márk említi ezen a néven, Lukács mind az evangéliumában, mind az apostolok cselekedeteiről írt könyvében Júdásnak, Jakab fiának nevezi.

Így nézhetett ki a szövetség ládája.

Forrás: veol.hu

A GAZDAG HALÁSZAT

A pusztában való megkísértés után Jézus fellépett mint népének tanítója, prófétája. Bejárta Galileának szép vidékeit, s a népnek elmondta, hogy Isten országa közel van. Sokan mentek Jézushoz, hogy hallgassák az ő tanításait. Jézus szívesen is tanította a tudatlanokat, vigasztalta a bánatos szívűeket, megtérésre intette az elesetteket, bűnösöket. Azt mondta a bánatos szívűeknek: „Jöjjetek énhozzám, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, én megnyugtatlak titeket.” A betegek, sánták, bénák, süketek és vakok is Jézushoz mentek; az ő tanításaiból hitet és reményt merítettek; a benne való hit sokakat meggyógyított. Ennek következtében a vakok csakugyan láttak, a süketek hallottak, a sánták és bénák jártak.

Conrad Witz: Csodálatos halászat

JÉZUS IMÁDSÁGA

A tanítványok arra kérték Jézust egy alkalommal, hogy tanítsa meg őket imádkozni. Jézus szívesen teljesítette kérésüket. Mikor imádkoztak, Jézus azt tanította nekik, hogy ne legyenek olyanok, mint a képmutatók, akik örömet imádkoznak fennállva a gyülekezetben és az utcák szögletein, hogy az emberek lássák és dicsérjék őket. „Ha imádkozni akartok, menjetek be a belső szobába, az ajtót bezárva, imádkozzatok a ti Atyátokhoz, aki titkon néz és meghallgatja a ti imádságotokat. Az imádságban ne legyetek bőbeszédűek. A ti imádságotok legyen rövid, szívből jövő, őszinte megnyilatkozás. Azért ti így imádkozzatok:

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved! Jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add

Jézus egyszer a Galileai-tenger partján sétált, egyedül volt: figyelte a tenger hullámszását s a tengeren halászó embereket. Két kis halászó hajó úszkált a vízén. Egyikben Péter és testvére, András, a másikban Zebedeus két fia, Jakab és János dolgoztak. Egész nap halásztak, de egyetlen halat sem tudtak fogni. Végre megunták a hiábavaló munkát, s kikötöttek a parton. Jézus azonban belépett Péter és András hajójába, s azt mondotta, evezzenek oda, ahol a tenger a legmélyebb. Mikor odaértek, Jézus megparancsolta, hogy hálójukat engedjék le a mélybe. A halászok engedelmessé váltak, s rövid idő alatt annyi halat fogtak, hogy az egyik hajó nem bírta volna meg, a másiknak is segítenie kellett, hogy a sok halat partra vihessék.

Mikor a gazdag halászat bevégeződött, Jézus így szólt a halászokhoz: „Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halásszatok.” A halászok elhagyták hálójukat s követték Jézust. Ez a négy ember volt Jézusnak első tanítványa. Jézus még nyolc embert hívott el, s így összesen tizenkét tanítványa volt.

A tanítványok nevei így következnek:
*Péter volt az első, kit követett András.
Jakab, János, Fülöp, Bertalan és Tamás,
Máté, Jakab, Simon, Taddeus és Judás,
Így nevezi őket rendre a szentírás.*

Andrej Rubljov: Szentháromság

meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek. És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.”

Ezt az imádságot Jézus imájának nevezzük ma is.

Benczédi Pál *Bibliai történetek gyerekeknek* c. könyve nyomán

Aranykapu

ÜLÉSKÖR

Ideális létszám: 12–15 fő.

A résztvevők vállukat összeérintve kört alkotnak. Ennél a játéknál fontos, hogy a kör szabályos legyen, és hogy a csoporttagok összehangolják a mozgásukat. A játékosok

valamennyien balra fordulnak úgy, hogy egymás mögött állnak a körben. A játékosok közötti teret csökkentik olyan módon, hogy valamennyien kis oldalazó lépésekkel a kör közepe felé haladnak. A lehető legkisebb és szabályos kört kell alkotni – ehhez a játékosok szorosan egymás mögött állnak. Jeladásra mindenki egy időben leül. Ezen a módon ki-ki „karosszéke” lesz az előtte állónak.

KAKUKK

Ideális létszám: 20–25 fő.

A csoport tagjai körbe állnak és becsukják a szemüket. A játék vezetője megérint valakit – ő lesz a vadász. Ezután a csoport tagjai elkezdnek csukott szemmel sétálni a szobában, ha nekiütöknek valakinek, akkor annyit szólhatnak, hogy kakukk. Ha kapnak választ, akkor tovább sétálnak, ha nem, akkor meg kell fogni annak a kezét, aki nem válaszolt, így már ő is vadásszá válik. A játék addig tart, amíg mindenki be nem kapcsolódik a sorba. Fontos, hogy mindenkinek csukva legyen a szeme, és csak a kakukk szó hangozhat el!

ARC

Ideális létszám: 12–15 fő.

Körben állnak a résztvevők. A játékvezető felszólítására mindenki megnézi a szomszédjait, majd tapsra mindenki valamelyik szomszédja felé fordul. Aki tarkót lát, kiesik, aki arcot, bent marad. Addig megy a játék, míg csak egy páros marad. Célszerű a kört többször variálni, hogy ne kerülhessenek egymás mellé összeszokott párok.

HOTTENTOTTÁK KIRÁLYA

Ideális létszám: 15–20 fő.

Először abban állapodik meg a társaság, hogy melyik betűt nem szereti a hottentották királya. Például nem szereti a k betűt. Most a játékvezető azt mondja: „A hottentották királya éhes, mit adsz neki ebédre?” A sorban az első felel: „Levest”. Utána a második: „Húst”. A harmadik: „Tésztát”. Negyedik: „Gyümölcsöt”. Tehát mindent adhatunk neki, ami ennyivaló, és amiben k betű nem fordul elő. Aki so-
káig gondolkozik, vagy elhibázza a választ (pl. tököt

vagy kávé adna szegény királynak), az zálogot ad. Ha már hárman adtak zálogot, a játékvezető új kérdést tesz fel. Pl.: „A hottentották királya unatkozik: mivel szórakozzék?” Más kérdések: „Mit olvasson a király?” „Hova utazik a király?” „Hol lakik a király?” Stb. Ha nem találunk újabb kérdést, választunk egy másik betűt a k helyett, s előlről kezdjük a játékot.

HOTELPORTÁS

Ideális létszám: 15–20 fő.

A játékban az nyer, aki legjobban észben tudja tartani az egytől negyvenig terjedő számokat.

A hotelportásnak mindig tudnia kell, hogy melyik szoba foglalt, melyik szabad. Neki persze könnyű, mert ott van előtte a kimutatás, és ha nem jól emlékszik, megnézheti. De a játék résztvevőinek minden segítség, írás, jegyzet nélkül kell emlékezniük a kiadott és szabad szobák számára. Választani kell egy játékvezetőt. Papír és ceruza van a kezében, és úgy foglal helyet, hogy a játékosok ne pillanthassanak bele feljegyzéseibe. A papírjára rá vannak írva a számok egytől negyvenig. A portásjelöltek egymás után foglalják le a szobákat a vendégek részére, vagyis számokat mondanak egytől negyvenig. A vezető bekarikázza az elfoglalt számokat. Eleinte mindenki tud szabad szobát mondani. De amikor 20 szoba foglalt, és csak a maradék közt lehet válogatni, egyre nehezebb lesz a dolguk. Aki már elfoglalt számot mond, zálogot ad.

TÖRTÉNET, ELŐREGYÁRTOTT ELEMKBŐL

Ideális létszám: 15–20 fő.

Minden játékos kap egy cédulát és ráír egy főnevet. Bármilyen főnév lehet, személynév, tárgy vagy elvont fogalom, történelmi alak vagy személyes ismerős, földrajzi név, növény vagy állat – ki-ki megfuttathatja a fantáziáját, hogy minél különlegesebb főnevet írjon föl. A játékvezető összegyűjti a cédulákat, összekeveri, és a véletlenül kialakult sorrendben lediktálja minden játékosnak. A résztvevők most csendben elmélyedve munkához látnak: az a feladat, hogy a megadott szavakat ebben a sorrendben felhasználva épkezláb történetet írjanak minél rövidebb idő alatt. Vannak mesélős játékok, amelyekben éppen az a cél, hogy a történet minél kanyargósabb, tarkább legyen, itt azonban a sokféle szóból talpraesett, egységes történetet kell alakítani. Aki megírta, beadja a kéziratot a játékvezetőnek. Mikor mindenki készen van, következik a felolvasás és a zsűrizés. Ha a társaságnak van kedve hozzá, megállapíthatják a pontos sorrendet, beleszámítva azt is, hogy a művek milyen sorrendben készültek el.

Romhányi József (1921. március 8.–1983. május 7.) a magyar irodalom egyik különleges alakja. Különösen jól értett a rímekhez. Olyan nagyszerű rajzfilmek szövegei kötődnek nevéhez, mint *A Mézga család*, a *Dr. Bubó*, a *Mekk Elek*, az *ezeremester* vagy épp a *Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szaki*. Nem véletlenül ragadt rá a Rímhányó Romhányi becenév.

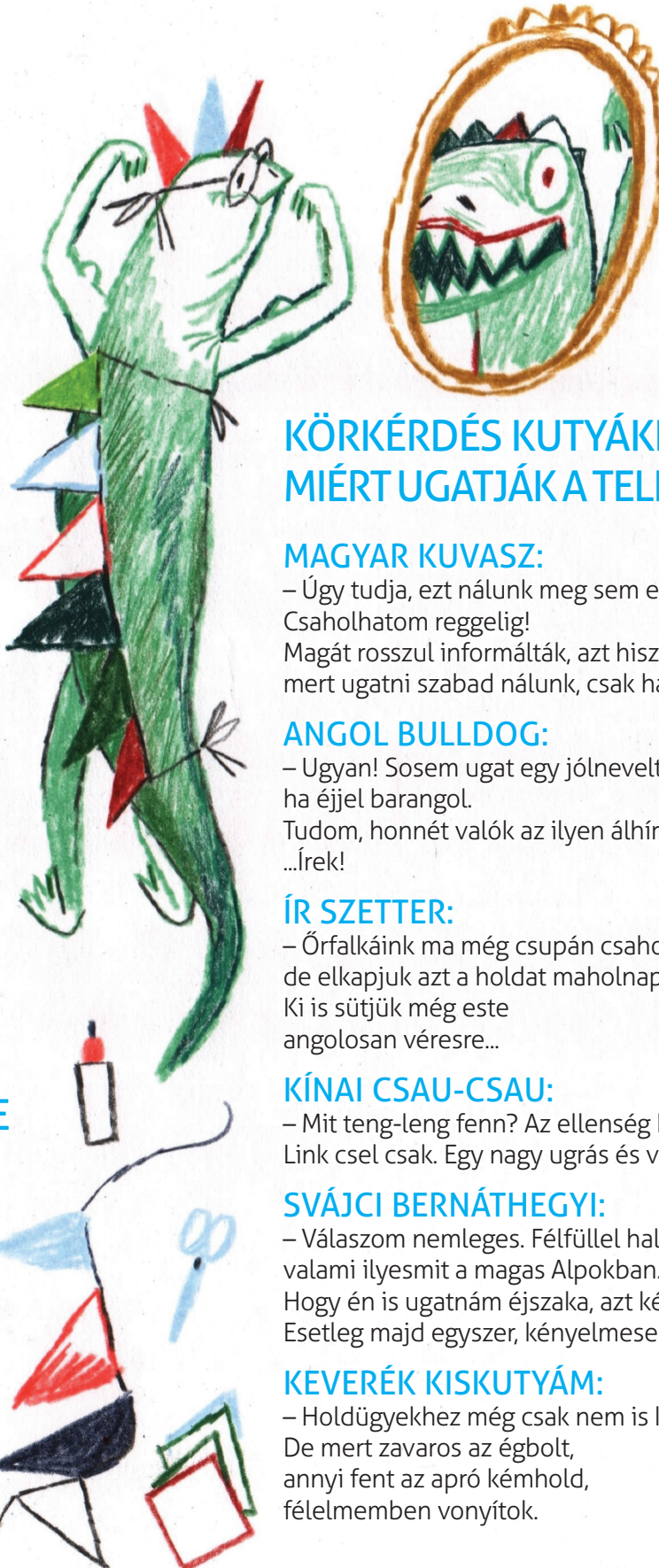
Játékos gyerekverseit 35 évvel ezelőtt, 1985-ben, halála után adták ki *Szamárfül* címmel. Ezekből hoztunk néhányat olvasóinknak.

GYÍKREGE

Szerette volna a gyík, ha kitudódna:
ő a félelmetes
bősz sárkány utóda.
Hogy sor ne kerüljön
kétkedő vitákra,
dúlt-fúlt, pofikáját
szörnyűre kítátva.
Aztán bizonyásgul
mesékből idézett,
hogy váltak ebéddé
szüzek és vitézek,
miként mondott misét,
szagosat a püspök,
hogy egyházmegyéje
ne lehessen früstök.
Röhögte a szájast
szűz lúd, vitéz kácsa:
– Itt az ebéd! Kapj be
te mafla pojáca! –
Hátrált a regélő
kínos zavarában,
erre már a légy is
felkuncogott bátran.
Ám nyomban megtudta
szegény saját kárán:
aki ennek bohóc,
lehet annak sárkány...

A ZSIRÁF GÖGJE

A Nagyságos Zsiráf
fennhordta az orrát.
Társait lenézte, mint
kényúr a szolgát.
Külön kosztón élt fent,
lombot csemegézett,
míg odalent
legelt a személyzet.
A világ sok ilyen
csúf esetet ismer.
Így megy, ha magasra
kerül fel egy kis fej.

KÖRKÉRDÉS KUTYÁKHOZ: MIÉRT UGATJÁK A TELIHOLDAT?

MAGYAR KUVASZ:

– Úgy tudja, ezt nálunk meg sem engedik?
Csaolhatom reggelig!
Magát rosszul informálták, azt hiszem,
mert ugatni szabad nálunk, csak harapni nem.

ANGOL BULLDOG:

– Ugyan! Sosem ugat egy jólnevelt angol,
ha éjjel barangol.
Tudom, honnét valók az ilyen álhírek:
...Írek!

ÍR SZETTER:

– Őrfalkáink ma még csupán csaolnak,
de elkapjuk azt a holdat maholnap.
Ki is sütjük még este
angolosan véresre...

KÍNAI CSAU-CSAU:

– Mit teng-leng fenn? Az ellenség kéme!
Link csel csak. Egy nagy ugrás és vége!

SVÁJCI BERNÁTHEGYI:

– Válaszom nemleges. Félfüllel hallottam
valami ilyesmit a magas Alpokban.
Hogy én is ugatnám éjszaka, azt kétlem.
Esetleg majd egyszer, kényelmesen délben.

KEVERÉK KISKUTYÁM:

– Holdügyekhez még csak nem is konyítok.
De mert zavaros az égbolt,
annyi fent az apró kémhold,
félelmemben vonyítok.

Tervezd meg a ruhadarabok mintáját!

Baranyi Johanna, Harangláb

Vinciv Marián, Szolyva

Kovács Rebeka Zsuzsanna, Mezőgecse

Kovács Zoltán, Mezőgecse

Halász Villő Katalin, Budapest

Halász Tímea, Budapest

Nagy Martin, Tiszapéterfalva

Nazárka Tánya, Szolyva

Aranyosi Ervin

A mókus és a cipő

Itt maradt egy pár jó cipő,
valaki levette.
Az egyiket az egérke
már birtokba vette.

A mókus is gondolkodott,
jó lehet-e háznak?
Vagy az odút kibélelni,
ha majd télen fáznak?

Csakhogy most a mókusodú
telve élelemmel,
a mókusnak meg a szíve
egy kis félelemmel.

Mire a makk, a mogyoró
elfogyhat belőle,
bizony, ezt a szép lábbelit
elviszik előle!

Hogyan tudná szerzeményét
biztonságban tudni,
hova lehetne a cipőt
más elől eldugni?

Ki lehetne talán adni
egy madárnak bérbe,
havonta egy egész diót
kérhetne cserébe.

Hát a cipőt hol őrizze,
míg bérlőt találhat?
Mert addig egy jó rejtekhely
előnyére válhat.

Úgy döntött hát, hogy elviszi
medve barlangjába,
rá a cipő úgysem lesz jó,
mert túl nagy a lába.

A medvének barlangjába
úgysem jár be senki.
Róka, nyúl vagy tolvaj szarka
nem merne bemenni!

A watercolor illustration of a tree trunk with two characters. On the left, a red squirrel with a large bushy tail and a dark red tunic stands on a branch, looking towards the right. On the right, a black crow with a blue collar and striped leggings stands on a branch, looking towards the left. The tree trunk is textured with grey and blue brushstrokes.

Így aztán a medvénél
a cipőt elrejtette,
s büszke volt, hogy mennyi észre
vallott ügyes tette.

Kínálgatta fűnek-fának
cipő-bérleményét,
csillogtatva az albérlet
számos szép erényét.

De a cipőt láthatatlanban
a holló sem kérte,
azt üzenté, hogy a mókus
előbb menjen érte!

Elment hát a mókusunk
a medve barlangjába,
ám az odarejtett cipőt
sehol sem találta...

Barlang előtt, a tisztáson
medvebocs tanyázott,
valamivel bíbelődött,
elfoglaltnak látszott.

A mókusunk felszaladt
egy közeli fenyőre,
onnan lesett le a földön
buzgón ügyködőre.

Aztán elhült, szörnyülködött,
borzasztó, mit látott,
a kis mackó éppen
az ő cipőjével játszott!

Karmaival széttépkedte,
foggal marcangolta,
félredobta, majd ráugrott,
s széjjeldarabolta.

Mert a mackó azt tanulta
egész bocskorától,
hogyan szabaduljon lelke
mások bocskorától.

A mókusnak nem lesz holló
idén a vendége,
mert a cipő széjjelszakadt...
Itt a mese vége!

Irka

JANUÁR

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

FEBRUÁR

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MÁJUS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

JÚNIUS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

SZEPTEMBER

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

OKTÓBER

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

MÁRCIUS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ÁPRILIS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JÚLIUS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AUGUSZTUS

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

20
19

NOVEMBER

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBER

H	K	Sz	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

és csak akkor fűtjük fel kissé, ha vendég van a háznál. Tegyük rá az itt szokásos, falusi díszeket is – folytatta nagypapa.

És előhozott egy szakajtó olasz diót. Hogy miért volt olasz, azt a fajtájával magyarázta, és tény, hogy Olaszország nagyobb Magyarországnál, de ezek a diók is kétszer akkorák voltak, mint általában a dió szokott lenni. Nagypapa ügyesen madzagot ragasztott rájuk, de előbb egy-egy gyufaszálat ütött mindegyik dió tetejébe. Arra került a hurok.

A két gyerek csak ámult-bámult, egészen más-ként ment ez itt Zalában, mint odahaza. Otthon drága üvegdíszekkel díszítették a műfenyőt, itt meg megtette helyette a sima, festetlen dió is. Nagymama már korábban elkészítette a pattogatót kukoricából készített füzéretet, amik egészen megszépítették a fát. És az az illat! Mintha maga az erdő költözött volna be a tisztaszobába! Friss, fanyarzöld, valódi gyantaillat!

– A meglepetés, szó szerint a „csúcsdíz”, még hátra van – ígérte nagypapa. – Azt majd meglátjátok vacsora után, gyertyagyújtáskor, az ajándékok kibontásánál.

Végre az is bekövetkezett. A vacsora, a libaaprólékból készült finom leves, a ludaskásával körített, pirosra sült libacomb, na meg a rőfös kalács elfogyasztása után, türelmetlen kíváncsisággal várták a fán található, beígért meglepetést.

Amikor a gyertyák már fényesen lobogtak, és sziporkázva sistergett a csillagszóró, Marci elsőként szaladta körbe a nagy fát, a meglepetést keresve. Meg is találta.

– Nagypapa, ez csodálatos! Csúcs ez a dísz! És milyen élethű a kis mókus! Ahogy kapaszkodik abba a nagy dióba!

Most nagyapón volt a meglepetés sora.

– Mókus?! Miről beszélsz?! Hiszen a fenyő csúcán a szalmából, kézzel font csúcsdísz szántam meglepetésnek!

Akkor megkerülte ő is a fát, és legnagyobb meglepetésére, a csúcsból kicsit lentebb, meglátott egy igazi, élő mókust, amint ott ücsörgött egy vastagabb ágon, és apró mancsai között lelkesen szorongatott, hogy el ne vehessék tőle, egy méretes olasz diót. Szép volt, tényleg, mintha csak a legkiválóbb plüssanyagból, a leghozzáértőbb játégyártó készítette volna.

– Hát ez még nekem is meglepetés – mondta nagyapó. – Az erdő ajándéka – tette hozzá. – Tartozéka a fának, amitől nem akart elszakadni, és mivel olyan sűrűek voltak a fenyőágak, észre se vettük, hogy a fával együtt hazahoztuk annak lakóját is. Ne ijesszük meg. Ha elvan a dióval, legalább nem éheznek. Ilyenkor már úgylis kevés ennivalót nyújt az erdő. Majd éjszakára résnyire nyitva hagyjuk az ablakot, így, ha akar, hazamehet.

Mindenki megcsodálta a mókust, majd lábujjhegyen kimentek a tisztaszobából, nehogy elijesszék.

Reggelre eltűnt a mókus, ott maradt azonban utána három üresen fityegő cérnahurok, amin korábban olasz dió függött. Talán többször is fordult, és elvitte téli tartalékélelemnek.

De nem bánták. Panka és Marci boldogok voltak, hogy nekik volt azon a télen a legszebb karácsonyfájuk, amin igazi „csúcsdíz” volt.

Kiss Lehel

KARÁCSONYKOR

Karácsonykor csoda történt
Betlehem, hideg éjben:
Arany csillag fénye égett,
Mint gyertyaláng, olyan szépen.

Havas szárnyú angyalezrek
Csengő hangon muzsikáltak:
„Földre jött az égi Gyerme,
Meváltója e világnak!”

Az Ő áldó szemefénye
Ragyogjon e kis családon,
Minden egyes lakójára
Áldott békéje vigyázzon!

Balázs Alina, Szolva

Leheza Krisztina, Szolva

Lengyel Alina, Szolva

Szokolova Jázmin, Szolva

Leniv Andrianna, Szolva

Szilágyi Kata, Beregszász

Háger Fruzsina, Beregszász

Szelley Gergő, Beregszász

Fekete István

BETLEHEM

A konyhában ültünk a földön és a tűzhely meleg fénye kiugrott néha meg-megsimogatván arcunkat. Hallgattunk, de magunkban megvallottuk, hogy a mű tökéletes, és nem is vettük le a szemünket róla. Tornya volt, ajtaja volt, ablakai voltak, ahol be lehetett tekinteni (egy krajcárért!), és ha bent meggyújtottuk a kis gyertyát, kivilágosodott az egész épület valami boldog, meleg világossággal, mint a szívünk ablaka abban az időben.

Egyszóval: Betlehem volt.

A Szentcsalád kicsit oldalt állt előtérben a jásszollal, s a jásszolban Jézuskával, aki mosolygott, és kövér kis kezét ökölbe szorította, ámbár, mi akkor még nem gondoltunk arra, hogy ha ez a kéz egyszer kinyílik, mekkora ragyogás árad belőle a világra. [...]

Subák, láncosbotok, bajuszok és szakállak, kucsmák és tornyos angyalsüveg már készen voltak, így semmi akadály nem volt annak a lelkes izgalomnak, amely másnap a falu végén abban a felkiáltásban érte el tetőfokát, hogy:

– Szabad-e betlehemet köszönteni?

És hulltak a krajcárok Péter perselyébe, amely mind súlyosabban zörgött – mi tagadás – ébren tartva, sőt fokozva elhivatottságunk érzését. Berta Jancsi ugyan apja szőrtarisznyáját is a nyakába akasztotta, hogyha valahol – netán – ennivalót is adnának, de inkább Pétert toltuk előre, zörgő perselyével figyelmeztetve a háziakat, hogy készpénzadományokra rendezkedtünk be.

Na, a büntetés aztán nem is maradt el. A betlehemi csillag ragyogása mellett nem vettük észre a pénz ördögének sátánpofáját, és szenteste – Berta Jancsi pokoli indítványára – elindultunk a szomszéd faluba, most már kizárólag azzal a céllal, hogy a persely tartalmát a végsőkig fokozzuk. [...]

Pedig közben feltámadt a szél, lenyomta a felhőket, és szitálni kezdte a havat a fekete éjszakába. Ezt azonban a házak között alig lehetett érezni, de amikor kiértünk a szabad mezőkre, belénk mart, és engem, aki a betlehemet vittem, majd belelökött a patakba.

– Egyenest! – vezényelt Jancsi, aki nagy lókötó volt, de a szíve a helyén – ha a nyárfás utat elértük, nincs semmi baj.

– Nem kellene visszafordulni?

– Nem! – üvöltött Jancsi – engem agyonvernek, ha nem leszek ott az éjféli misén. [...]

Vánszorogtunk. A kis betlehem oldalát már feltépte a szél, és kísértetiesen csapkodta a papírt, miközben a toronyban a kis bádoggcsengő néha megkondult, mint a lélekharang. Nem tudtuk, hol vagyunk, és szívünk körül halálos hidegen bujkált a félelem.

– Megfagyunk – mondta valaki, mire Bence Gábris leroskadt a hóra, és sírni kezdett, de sírását elkapkodta a sikoltó szél.

És csak álltunk. Összebújtunk a Gábris körül, a betlehem lecsúszott a kezemből a hóra és nem hittünk már semmiben, csak ez elmúlás borzalmában.

– Imádkozzunk! – mondta ekkor Péter, és ennek a szónak a mélységében egyszerre végtelen csend lett, és ebben a csendben alig hallhatóan, mégis világosan megérintett bennünket meleg szárnyával a távoli harangszó.

– Harangoznak – ordított Jancsi –, most már tudom az utat!

– Imádkozzunk – mondta Péter, és imádkoztunk.

És éjféli misén otthon voltunk.

És azóta is, ha nagy baj van és kiesik kezemből a betlehem, azt az imát mondom és azt a harangszót hallok még ma is.

CSERKÉSZÉLET KÁRPÁTALJÁN

A cserkészrovat előző számában nyári cserkész táborok beszámolóit olvashattátok. Most a csapi beszámoló közlése mellett nyomolvasási tippet találhattok.

A csapiak a cserkészévet Kistúrjaszögön koronázták meg, a Rézbőrű Törzsfőnök felhívása alapján: „A törzs minden harcosa bújjon elő rejtekhelyéről, vesse le a sápadtarcúak között viselt álruháját, és induljon el őseink földjére, hogy törzsünk egyesült erővel vehesse fel a harcot ősi földünk védelmében, és végre szabadon ülhessük meg a Nap Ünnepét!”, amely nyári táborokra utalt.

A Nagy Főnök kérésére az újdonsült indián törzsek lopakodva feltérképezték a környéket, megtanulták a sámántáncot, valamint a totemoszlop-faragás minden fortélyát. Készíthettek indián ékszereket és fegyvereket, valamint megtudhatták, mi is az az álomfogó, mi a jelentése a tolldíszeknek, és az arcra festett harci, valamint a kőre mázolt titokzatos indián jeleknek. Különböző erőpróbákat is ki kellett állniuk az ifjú harcosoknak. Ilyen volt a számháború, az akadályverseny, na és persze nem maradhatott el az egynapos hegyi túra sem.

A téli hónapokban otthonainkba húzódva újra előkerülnek a könyvek. Kiemelten ajánlom az első cikkben már említett *Cserkészlet fiúknak* című sikerkönyvet, amelyet maga a cserkészlet alapítója, Lord Baden-Powell, azaz Bi-Pi írt. Egyik kedvenc részem belőle a nyomolvasás. Biztos olvastatok indiántörténeteket; nos, az említett beszámolót

ihető amerikai őslakosok is nagyszerű nyomolvasók voltak. Bi-Pi tőlük nem, de dél-afrikai és indiai törzsektől sokat tanulhatott. Sőt, a lehetőség előttek is nyitott. Ha ügyesek vagytok, egész történetek rakhatók össze a természetben vagy az utcán látott jelekből. Legyen az egy kerékpárnyom, egy eldobott szemét, vagy bármilyen oda nem való tárgy.

Íme egy személyes történet Bi-Pitől:

„Egyszer, a matabele háború idején felderítő útra mentem egy bennszülöttel a Matopo-hegyek melletti széles, füves pusztára.

Váratlanul friss nyom keresztelte utunkat a fűben. A fűszálak még zöldek és nedvesek voltak, bár le voltak taposva, valamennyi egy irányba hajlott, abba, amelyikbe az emberek haladtak. Követtük a nyomot egy darabig, s amikor homokparton haladt át, megállapíthattuk, hogy több asszony (rövid láb görbe éllel és hosszabb lépés) és fiú nyoma (kis láb, egyenes talpéllal és rövid lépés), akik nem szaladtak, hanem csak gyalogoltak a falutól kb. nyolc kilométerre lévő dombok felé, ahol az ellenség búvóhelyét sejtettük.

Ekkor úgy tíz méterre a nyomtól egy falevelet pillantottunk meg. Kilométerekre nem volt ott fa, de tudtuk, hogy ilyen levelű fa egy jó húsz kilométerre levő faluban nő, abban az irányban, ahonnan a lábnyomok eredtek. Ezért valószínűnek látszott, hogy az asszonyok abból a faluból jöttek, onnét hozták a levelet, és a hegyek felé vonultak.

Fölvettük a levelet. Még friss volt, és a bennszülöttek sörének szagát árasztotta. A rövid lépéshossz azt jelezte, hogy a helyi szokásnak megfelelően a fejükön vitték a sörösedényt, és az edények száját levélcsomóval dugaszolták be. Az egyik levél lehullott, s mivel tíz méterre találtunk

rá a nyom mellett, ez arra vallott, hogy amikor lehullott, szél fúj. Akkor, hét órakor éppen nem, de öt óra körül fújdogált.

Mindezekből az apró jelekből arra következtettünk, hogy nőkből és fiúkból álló csapat sört vitt az éjszaka a húsz kilométerre lévő faluból a hegyek közt megbúvó ellenségnek, és valamivel hat óra után érkezhetett oda.

A férfiak valószínűleg azonnal nekiestek a sörnek (mivel néhány órán belül megsavanyodik), és mire odaérünk, már elálmosodnak, figyelmetlenül őrködnek, ezért kedvező alkalmunk lesz helyzetüket kikémlenünk.

Ennek megfelelően követtük az asszonyok nyomát, megtaláltuk az ellenséget, elvégeztük a megfigyelést, és mindazzal, amit megtudtunk, minden nehézség nélkül visszavonultunk. És ezt szinte egyetlen áruló levélnek köszönhetjük. Látjátok tehát, mennyire fontos, hogy még egy ilyen parányi dolgot is észrevegyetek."

A házatok kapuján kívüli nyomok egész történetet mesélhetnek el, ha ki tudjátok őket olvasni. Ezek a nyomok egyszerű történetről szólnak: egy macskát üldöző kutyáról és a kutya mérges gázdájáról.

Járjatok nyitott szemmel a cserkészjelszó szellemiségében: „Légy résen!”

A lábnyomok tulajdonosai:

		1. Nyúl.
		2. Róka.
		3. Farkas.
		4. Menyét.
		5. Borz.
		6. Őz.
		7. Szarvas.

		8. Görény.
		9. Vidra.
		10. Házi macska.
		11. Mókus.
		12. Fogoly.
		13. Varjú.

Feladat: ha a tél folyamán állatlábnyomokra bukkannál valahol, próbáld beazonosítani, kitől származhatnak, s ha sikerült, a nyom fényképével és egy rövid leírással küldd el szerkesztőségünknek!

Gazdag Erzsé

A CINKE ÉS A SZÉL

Tölgyfa ágán üldögélt a cinke. Tollát borzolta a szél. Fázott.

– Hú, de hideg vagy – mondta a szélnek –, bizony fújhatnál melegebbet is!

– Elég meleget fújtam a nyáron – felelte a szél.

– Most tél van, hideget kell fújnom.

– Ne mérgeleddj – mondta a cinege. – Az a bajod, hogy mindig mérgeleddsz, aztán megöregszel időnap előtt. Úgy jársz, mint a héja, aki a hegytetőn lakik.

– Hogyan járt a héja? – kérdezte a szél, és suttogóra fogta a hangját, hogy jobban hallhassa a cinege meséjét.

– Úgy járt, ahogy mondom. Mindig csak mérgeleddtél, vijjogott, s egy szép napon megártott neki a sok méreg, kihullott a tolla, megöregedett. Most ott gubbaszt a hegy tetején. Nem tud felrepülni, mert a szárnya tollát is elhullatta. A kánya mesélte, ő látta. Sajnálta is szegényt. Háromszor is elkiáltotta, milyen kár érte: „Kár, kár, kár!”

– Milyen ostobaság – süvöltötte a szél. – Tudni való, hogy én nem szorulok semmiféle tollakra, ha repülni akarok!

– Másképpen is pórul járhat az ember a méregtől. Nem hallottad a vakond esetét?

– Nem hallottam. Meséld csak el! – kérte a szél. S most már egészen elhallgatott, úgy figyelt a cinke meséjére.

– Itt lakott vadrózsabokor tövében. Véletlenül vájta az alagútját a bokor töve alá. Későn vette

észre, hogy a gyökerek útját állják. De ettől úgy megmérgeződött, hogy csak azért is ott akart lakni, ahol a rózsabokor. Addig erősködött, míg dühében befúrta a fejét két ikergyökér közé, de visszahúzni már alig tudta, a gyökerek ráfonódtak a nyakára, és csak nehezen menekült meg.

A mezei pocoktól hallottam a történetet. Ugye milyen elszomorító?

– Ostobának elég ostoba történet – visította a szél. – Rám egy cseppet sem vonatkozik. Hiszen nem lakom a föld alatt.

– Hohó! – kiáltott a cinege. – Te is befújkálsz minden lyukba. Ha nem is a föld alá, de minden ág közé bebújsz. Szeretném tudni, mi örömet találsz az ilyen gyerekes bújócskában? Te, aki olyan hatalmas vagy, hogy a legmagasabb sziklára is játszva fölléphetesz, akár egy óriás! Mégis itt töltöd a kedvedet ezen az alacsony tölgyfán. Félek, hogy máris megöregedtél, és nem futja az erődből magasabb kirándulásokra.

No de erre már a szelet is elfutotta a méreg.

– Sajnálom, hogy szóba álltam veled, kis ostoba! De minek is hallgattam itt unalmas és semmitmondó meséidet? Át kell ugranom a Kárpátokba, vár rám az északi szél. Még majd elkésem miattad! – S ezzel süvítve elszárguldott. Nyomában olyan csendesség támadt, hogy még a levegő is megnyihült kicsikét.

A kicsi cinege éppen csak erre várt. Összerendezte szétborzolt tollacskaikat, szárnya alá dugta a fejét. Aludni készült, mert közben egészen besötétedett.

– Szél nélkül valahogy csak kibírom ezt a hideg téli éjszakát – suttogta vidáman.

TÉLI SZOKÁSOK A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

A világ különböző pontjain az adott terület éghajlatához, népének szokásaihoz és mentalitásához mérten különleges téli és karácsonyi szokások alakultak ki.

Mindenféle

OLASZORSZÁG

Befana, az olasz „télapó” egy barátságos boszorkány, aki seprűn repül a kéményeken át a házakba, és a kiakasztott zoknikba, harisnyákba ajándékokat tesz. A legenda szerint Befana éppen söprögetett, amikor a három királyok felajánlották neki, hogy elviszik magukkal meglátogatni Jézust és a Szent Családot, de ő azt felelte, nincs rá ideje. Később már megbánta, hogy nem ment el, és Jézus iránti tiszteletéből minden évben ajándékokat osztogatott.

SKÓCIA

A skótok ősei, a druidák az első évezredben ünnepelték a téli napfordulót, mégpedig úgy, hogy egy hatalmas fahasábot felállítanak egy tisztáson, meggyújtják, majd hangos örömtáncba kezdenek. Az itteni legendában ugyanis nem elrabolták a napot, hanem elaludt a napisten, ezért minél nagyobb fahasábnak kell lennie, és minél hangosabban kell vigadozni, hátha felébred.

ETIÓPIA

Az etióp legenda szerint, amikor a juhászok meghallották a hírt Jézus születéséről, rázták a botjukat, és egy ganna nevű játékot játszottak. Szigorúan csak a férfiak kiváltsága volt ez. A hagyomány szerint karácsony napján (január 7. a

régi naptár szerint) az etióp apák és fiúk összejönnek, és a mai napig gannát játszanak.

MEXIKÓ

Minden év decemberének 23. napján megtartják a mexikói Oxaca városában a retkek ünnepét. A köves talajnak köszönhetően a retkek hatalmasra és különféle alakúra nőnek, ezekből faragnak sokféle díszeket, szobrokat, jeleneteket a Bibliából, vagy a helyi azték legendákból és mesékből. A retkeket meg is lehet vásárolni, a legjobbak készítői jutalmat kapnak.

MINDENMENTES CITROMOS MUFFIN

Hozzávalók: 30 dkg hajdinaliszt, 1 csomag sütőpor, 2 evőkanál kókuszolaj, 4 db érett banán (pépesítve), 2 db citrom lereszelt héja és leve.

Elkészítés: A sütőt 175 fokra előmelegítjük. A száraz hozzávalókat keverjük össze egy tálban. Egy másik tálban összekeverjük a kókuszolajat, a banánt és a citromlevet. A nedves hozzávalókat a száraz hozzávalókhoz öntjük, és jól összekeverjük.

A muffin forma mélyedéseit muffin kapszlikkal kibéleljük. A tésztát belekanalazzuk a mélyedésekbe, és kb. 15-20 percre sütjük.

Sütés után ízlés szerint díszíthető, de így önmagában is nagyon finom kalácsszerű édességet kapunk.

Receptár.hu

Weinrauch Katalin

KISJÉZUS SZÜLETÉSNAJPA

Magányosan, téli éjben
áll Jézuskánk kinn, szerényen.
Ez az este csak róla szól,
ma rá várnak, tudja jól.
Fényben úszik ország-világ,
csillognak a karácsonyfák.
Csomagokkal megrakodva
siet a sok ember haza.
Asztalokat megterítve
készülődnek a Szentestre.
Megszületett Isten Fia,
ma van a születésnapja.
A Megváltót ünnepeve,
ajándéknak örvendezve
bontogatnak csomagokat,
imádkozni már nem szoktak...
Körbeállják a fenyőket,
víg nótákat énekelnek,
új divatút, pattogósat,
melyek nem a hitről szólnak...
Feledik az ünnepeltet,
kis Jézusról nem beszélnek,
Az áhítat divatjamúlt,
templomfalak közé szorult.
Feltekint Jézus az égre,
a könnyeit törölgetve:
Atyám, engem ünnepelek,
Lásd, vendégnek mégsem kellek...
Hová tűnt a hit, szeretet?
Uram, nyisd meg szíveiket!

Tóthárpád Ferenc

KARÁCSONY ILLATA

Az ablakon kinézek,
pihések ott a fák.
Az ég aranyba önti
ezernyi csillagát.

A házra ráhajolva
köszönt reánk a tél,
fenyőfaillatával
elaltat, óv az éj.

Szobánkban itt a kályha,
de kinn sűvít a szél,
s a fagy ropogtató jég-
anekdotát mesél.

Reményt adó karácsony!
Öleld a gyermeket,
ha fázik, és ha éhes
s imára zár keze!

Homoki Bianka, Cerceuska

Homoki Gábor, Ilók és Mihók

Jakab Panni, A kiskakas gyémánt félkrajcárja

Kaptúr Viktória, A kis gömböc

Szabó Márk, A só

Tar Eszter, Sárkányölő Sebestyén

Újfalusi Blanka, A király kenyere

Nagymam némes:
A király kenyere
Készítette:
Újfalusi Blanka
5. osztály
Péterfalvi Kézcsipkésiskola

Veres Ádám, A kőleves

TÉL

Jön a tél, jön a hó,
Hógolyózni jaj, de jó!
Szeretünk kint lenni,
hőembert építeni.
Oly jó a barátokkal lenni,
hóangyalt készíteni.
Ugrálni a hóban,
vidámnak lenni a gyerekkorban.

Heé Debóra,
Nagybereg, 3. b osztály

TÉLI MÓKA

December, január, február,
eljött az idő, amire vártál.
Jöhet a sál, jöhet a sapka,
indulhat a vidám téli móka.

Elő a síléc, elő a szánkó,
játszani a hóban csudajó!
A hőember, mintha élne.
Táncot jár a hóesésben.

Budaházi Barbara, Nagybereg, 3. b osztály

Buda Krisztina, Nagybereg

Heé Debóra, Nagybereg

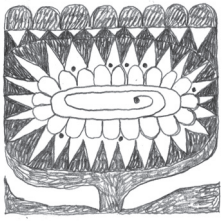
Budaházi Barbara, Nagybereg

Kiss Milán, Szernye

Vodosztávszka Jázmin, A szorgalmas és a rest lány

Verőförgő

Sás Károly

FACSEMETE

Ábrándozik facsemete:
Nagynak lenni, de jó lenne!
Sütkéreznék napsugárban,
ragyognék a holdsugárban.

Kismadár meglátogatna,
az ágamon hintázhatna.
Lombsátramba költözhetne,
vigyáznék én a fészkére.

Tavasszal virágom lenne,
nyáron eső megfürdetne.
Ősszel sok gyümölcsöt adnék,
télén hóval takaróznék.

De hát most még kicsi vagyok,
szellőcskével játszadozok.
Ágacskáim emelgetem,
az árnyékom nézegetem.

Bódai-Soós Judit

HÓBAN, FAGYBAN

Hóban, fagyban jó a sapka,
hóban, fagyban kell a sál,
kesztyűt is húzz a kezedre,
mielőtt még megfáznál!

Bundás csizma a lábadon
jó szolgálatot tehet,
hóban, fagyban egész télen
megőrzi a meleget.

Ha odakint jeges minden,
és a világ didereg,
vastag ruhába burkolva,
bizony, észre se veszed.

MADÁRTÁVLAT

A felsorolt női nevekhez, becenevekhez egy-egy madárfaj nevét kell társítanod, mégpedig úgy, hogy a név utolsó szótagjával kezdődjön a madár neve.

Magda –
Margó –
Mari –
Manci –
Mariska –

SUDOKU

Írd be a négyzetekbe a hiányzó számokat 1-től 6-ig úgy, hogy minden vízszintes és függőleges sorban minden szám csak egyszer szerepeljen!

	4	3			2
5		6	3		4
	6		1	3	
3	1		2		6
		1		2	
4		2	6		1

CSAK EGY SZÓ

Melyik az a szó, amelyet a pontok helyére illesztve értelmes szavak alakulnak ki? Figyelem: mindkét szócsoporthoz külön szót keresünk!

Hal ... atlan
Meg ... almazás
... ványos
Kor ... áros

Meg ... ol
Ab ...
A ...
Új ...

SZÓKERESŐ

Ha a meghatározások alapján beírod a táblázatba a megfelelő szavakat, az első, üresen lévő oszlopban egy használati tárgy nevét kapod. Segítségként néhány betűt előre megadtunk.

Meghatározások:

1. Zár.
2. Ráférne egy kis alvás.
3. Gabona őrlésére szolgál.
4. Bibliai „kőszikla”.
5. Megnyúlt, folyton növvő fog. Ilyenje van pl. a vaddisznónak, elefántnak is.

1			k	a	
2			m	o	
3			l	o	
4			t	e	
5			y	a	

EGY KIS FEJSZÁMOLÁS

Találd meg, milyen két logikai sorrend alapján követik egymást a táblázatban lévő számok, majd keresd meg, melyik négy számnak kell kerülnie az üres négyzetekbe!

6	22	38	54	
90		122	138	154
119	99		59	

A helyes megfejtéseket az irka.kmpsz@gmail.com e-mail-címre vagy a Pedagógusszövetség címére küldhetitek, melyet a lap hátoldalán találtok.

Örülünk az Irkának – Beregszászi 4. sz. Középsiskola

Örülünk az Irkának – Beregszászi 6. sz. Általános Iskola

Kovács Attila, *Az égig érő paszuly*

A 2018/3. szám rejtvényeinek megfejtése

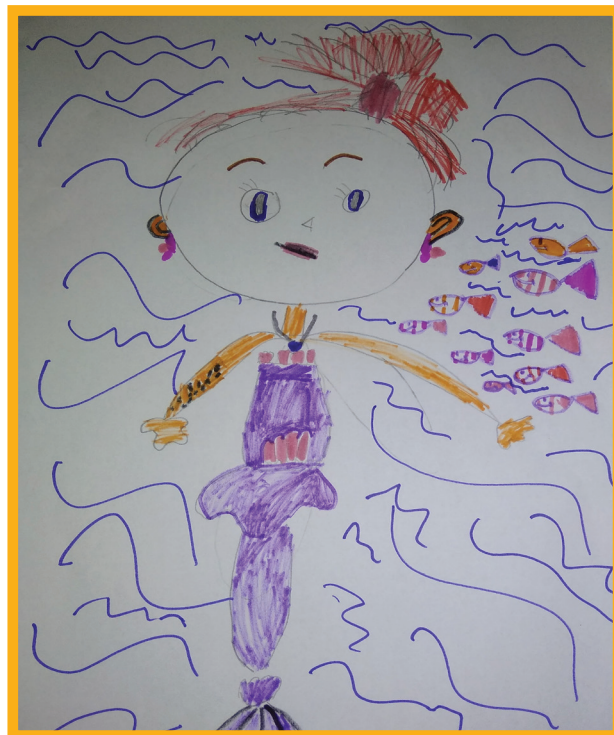
Egyesével: koala (kapa, olaj, anya, lány, akar).

Kezdet, vég: Emma – Malvin, Éva – Vazul, Erika – Kata, Ottó – Tóbiás, Attila – Lajos, Rita – Taksony, Nóra – Ramóna, Dániel – Ella.

Mi a nevem? Márk, Géza, Zente, Hunor, Adél, Kata, Judit, Erika.

Kiegészítés: Horváth (Hajni, Oszkár, Ráhel, Vil-ló, Árpád, Tamás, Hanna).

A helyes megfejtést beküldők közül Bertalan Krisztián (Ungvár), Dankai Nikoletta (Nagybereg), Kurmai Kornél (Beregszász), Szanyi Gyöngyi Or-solya (Nagydobrony) és Verbiás Anna (Izsnyéte) részesül jutalomban. Gratulálunk!

Iván Hanna, *Beregszász*

Örülünk az Irkának – Beregszászi 6. sz. Általános Iskola

Mlávec Martina, Beregszász

Szabó Anna, Beregszász

Szekunda Máttyás, Beregszász

Száfronov András, Szolyva

Verba Alexa, Nagydobrony

Ilosvay Anna, Gát

Dupka Antónia, Szolyva

László Antónia, Salánk